

Rád gondolok

Angol szerelmes versek

Válogatta és az előszót írta: Baranyi Ferenc

Tartalom:

Előszó (Baranyi Ferenc)

Edmund Spenser:	Homokba írtam kedvesem nevét
Michael Drayton:	Búcsú a szerelemtől
Christopher Marlowe:	Első látásra
William Shakespeare:	LXXXIII. Szonett
	LXXXV. Szonett
	XC. Szonett
John Donne:	Elégia a vetkőzésről
Ben Jonson:	Lusta báj
Robert Herrick:	Kedveseinek elvesztéséről
	A venyige
Andrew Marwell:	Vonakodó kedvesemhez
William Blake:	Madárszerelem
Robert Burns:	Korai még a konty nekem
	John Anderson, szívem, John
	Falusi randevú
William Wordsworth:	Tünemény
Thomas Moore:	A májusi hold
George Gordon Lord Byron:	Inezhez
	A waterloo-i csata előestéje
Perry Bysshe Shelley:	A szerelem filozófiája
	Indián szerenád
John Keats:	Csitt, csitt!
	Mikor elcsüggeszt
Elizabeth Barrett-Browning:	Mondd újra
	Rád gondolok!
Robert Browning:	Az elveszett kedves
Dante Gabriel Rossetti:	Fényvillanás
Christina Georgina	Rossetti: emlékezz
Algernon Charles Swinburne:	Tenger és alkonyég között
Thomas Hardy:	A férfi temetésén
Oscar Wilde:	Madonna mia
William Butler Yeats:	Ha ősz leszel s öreg
Thomas Stearns Eliot:	A könnyező lány szobrához
Wystan Hugh Auden:	Kedves, tedd alvó fejed

ELŐSZÓ

Az egyik pályatársam, aki leginkább orosz verseket fordít, azt mondta nekem egyszer, hogy mesélni talán oroszul lehet a legjobban. Ironizálni viszont franciául - tette hozzá nyomban. Vitatkozásra és szószapora csevegésre viszont az olasz nyelv a legalkalmasabb.

Az angol főleg üzleti tárgyalásokra való. Ökonómikus nyelv: a legtöbb tárgyat, fogalmat egytagú szóval jelöli. Gyors, lényegre törő megbeszélésekre tehát valóban a legmegfelelőbb. És furcsa módon szerelmi vallomásokra is, éppen emiatt. Mert - ahogy már írtam valahol - az igaz szerelem sohasem bőbeszédű.

Vallomás - angolok esetében? Az ember úgy hinné, hogy a hidegvérű brit lovag inkább csak közli, mintsem megvallja szerelmét. Tárgyszerűen, röviden. Egytagú szavakból álló kurta mondatokban. Nálunk még ez a fajta tényközlő szerelmi vallomás is legalább kétszer annyi ideig tartana. Az angol főnevek, igék magyar megfelelői ugyanis rendszerint többtagúak. Ezért aztán bajban van az, aki formatartó szigorral fordít angol verseket magyarra.

Istennek hála, sokan vállalták - és vállalják ma is - a veszélyt. S az ilyenek előtt csodálatos birodalom tárul fel, mint ahogy a befogadók előtt is. Újra megbizonyosodhatnak arról, hogy a költészetre csak a saját öntörvényei érvényesek. Ennek a jól nevelt, szigorúan erkölcsös, alapjában véve konzervatív népnek is megvoltak a maga botrányt botrányra halmozó, polgárpukkasztó fenegyerekei, mint Lord Byron, a szülői akarattal szembeszegülő, romantikus szerelmesei, mint Elizabeth Barrett és Robert Browning - vagy éppenséggel az érzelmi „máságot” dacosan vállaló lázadói, mint Oscar Wilde. És nemcsak a szabadosabb századokban már, hanem sokkalta előbb: Christopher Marlowe éppen olyan korhely, bűnözőkkel cimboráló kocsmatöltelék volt a tizenhatodik században, mint a francia Villon az előzőben. Ha szerelemről van szó, a legendás angol hidegvér is éppen úgy felforr alkalmasint, mint a lobogásban sohasem lankadó latinok vére.

Angol - pontosabban brit - költők szerelmes verseiből kínálunk önöknek egy karcsú válogatást. Azért pontosítok, mert például a skót Burns éppen úgy helyet kap benne, mint - mondjuk - az ír Yeats. Meglepve tapasztalják majd, hogy a világ szerelmi lírájának slágerversei közül mily sokat „szállított” a ködös Albion.

Melengessenek bennünket ezek a ködön át érkező sugarak is az általános világhűlésben.

Baranyi Ferenc

EDMUND SPENSER

(1552?-1599)

Homokba írtam kedvesem nevét

Homokba írtam kedvesem nevét,
de jött a hullám s rajzom elsöpörte:
leírtam újra minden betűjét,
de jött a dagály s munkám eltörölte.
Hiú ember, hiú vágy - szólt pörölve
a lány - megfogni a pillanatot,
hisz magam is így omlok egykor össze
és nevemmel együtt elpusztulok.
Tévedsz! - felelte: - híred élni fog,
ami porba hal, az csak földi lom,
szépséged a dalaimban lobog
s dicső neved a mennybe fölírom.
S ott szerelmünk, bár minden sírba hull,
örökké él s örökké megújul.

Szabó Lőrinc fordítása

MICHAEL DRAYTON

(1563-1631)

Búcsú a szerelemtől

Ha vége, hát csókolj meg s isten áldjon;
megtagadlak, már nem vagyok tied;
gyönyörnek, óh, mily gyönyörnek találok,
hogy ledobhattam bilincseimet.
Egy kézfogás még, - töröld esküket
s ha találkoznak sorsunk útjai,
ne árulja el se szó, se tekintet,
hogy a volt vágyból maradt valami.
Most, bár szerelmünk már-már alig él,
s ravatalánál zokog a hűség
és utolsót lüktet a szenvedély
s a tisztulás lefogja a szemét,
 most még, noha mindnyájan elsiratták
 fel tudnád támasztani, ha akarnád.

Szabó Lőrinc fordítása

CHRISTOPHER MARLOWE

(1564-1593)

Első látásra

(a Hős és Leander-ből)

Nem vagy ura, hogy gyűlölj vagy szeress,
mert vágyad vize hajt, s az végzetes.
Ha két futó feszeng verseny előtt,
te választasz már vesztest vagy nyerőt.
S ha két egyforma aranyrúd világít,
úgy érzed, az egyik szebben világlik.
Szemünkön át hatol belénk a villám:
a vágy, hiába töprengünk a titkán.
A habozás csak a szerelem árnya;
ki szeretett valaha, s nem első látásra?

Csillag Tibor fordítása

WILLIAM SHAKESPEARE

(1564-1616)

LXXIII. Szonett

Oly évszakhoz hasonlíts, ha a fákon
már nincs, vagy csak teng-leng a sárga lomb,
mint romtemplom didergő karzatán, hol
nemrég édes madárkórus dalolt.
Nézz engem, mint nyugati szemhatáron
foszló alkonypírt, mikor a setét
éji lassú-lassan csukja le az álom
szemhéját, mint koporsó fedelét.
Lásd bennem a már-már húnnyó lidércet,
ki ifjúságom hamuján lebeg,
halálos ágyán, mert tüze kiégett,
s ami táplálta, az emészti meg.
Ezt forgasd elmédben, s növeld szerelmed
az emberért, ki nemsokára elmegy.

Faludy György fordítása

LXXV. Szonett

Az vagy nekem, mint testnek a kenyér
s tavaszi zápor fűszere a földnek;
lelkem miattad örök harcban él,
mint a fősvény, kit pénze gondja öl meg;
csupa fény és boldogság büszke elmém,
majd fél: az idő ellop, eltemet;
csak az enyém légy, néha azt szeretném,
majd, hogy a világ lássa kincsemet;
arcod varázsa csordultig betölt
s egy pillantásodért is sorvadok;
nincs más, nem is akarok más gyönyört,
csak amit tőled kaptam s még kapok.
Koldus-szegény királyi gazdagon
részeg vagyok és mindig szomjazom.

Szabó Lőrinc fordítása

XC. szonett

Gyűlölj ha akarsz; ha valaha, most;
most, míg a világ célomban keresztez,
társulj csak a balsorshoz, és taposs,
ha talpra álltam, ne nyomj a kereszthez:
jaj, ne utóvéd légy, ha már szívem
átúszott romjain, s a gyászt legyőzte;
elszánt csatába most kezdj ellenem,
ne hozz esős reggelt a szeles éjre.
Ha el akarsz hagyni, hagyj el azonnal,
ne ha már végzett ezer törpe bánat;
de rohamozva jöjj: kóstoljam, ó jaj,
a legkeserűbb ízt, mely éri számat;
és semmi lesz a gond, ha rám pereg,
ahhoz képest, hogy elveszítelek.

Csillag Tibor fordítása

JOHN DONNE

(1572-1631)

Elégia a vetkőzésről

Jöjj, hölgyem, jöjj és vetkőzz le velem,
vágy kínoz, mikor nem szeretkezem.
S mint harcos, ha ellenségre talál:
lándzsám megfájdul, mert nem dőf, csak áll.
Öved délkörét oldozd meg hamar:
minden tájnál szebb földövet takar.
Pruszlidat vesd le, olyan feszesen
tapad; más nem lát bele, de nekem
hadd suttogja a susogó selyem
esése, hogy most lefekszel velem.
Fűződre régtől féltékeny vagyok,
de megnyugtató, mikor kikapcsolod.
Oly szép vagy, ha ruhád leengeded:
kibukkanó nap nyári kert felett.
Cipődet rúgd le gyorsan; várja lágy
talpadat nászi templomunk, az ágy.
S le fejdíszed filigrán, csupa fény
hálójával; hajad szebb diadém.
Ily fehér ingben égi angyalok
szállnak a földre; magaddal hozod
azt, mit Mohamed Paradicsoma
ígér nekünk, örök gyönyört, noha
a kísértet is vászoningben jár,
de főleg égnek nem a hajam áll.
Engedd szabaddá szeretőd kezét,
hadd nyúljon alád, mögéd és közéd.
Amerikám! Frissen fölfedezett
földem, melyet bejárok, fölfedek,
aranybányám, országom, hol mohó
kényúr vagyok, egyeduralkodó,
s boldog pionír, miközben sötét
kincseskamrádon ujjam a pöcsét.
A lélek úgy teljes, ha testtelen,
s a test akkor egész, ha meztelen.
Az ékszer nem kell, az csak elvakít,
mintha Atlanta kincseket hajít,
s a bolond férfi szeme ottragad
gyöngyön, gyémánton, mert azt látja csak,
ami képkeret, könyvön díszkötés,
amatőr-öröm. De ennyi kevés.
Nyak, arc, derék, kar, láb, comb, csípő, mell:
a szeretőnek a nő teste kell.
A bűn nem bűn, és itt nem inceleg
az ördög sem. Engedd le ingedet.
Tárd szét magad, ne félj tőlem, ahogy
föled hajlok. Gondold: bábád vagyok.
Mezítelenül is gondoskodom rólad,
vagy nem elég egy férfi takarónak?

BEN JOHNSON

(1573-1637)

Lusta báj

Csinos vagy, gonddal öltözött,
mint ünnepélyre érkezők.
Rizspor felhöz s jó illatok,
de tudd meg, Hölgyem, bárha sok
fogásod szinte rejtelem,
mindez nem illő, szertelen.

Oly arcra várj, oly szemre less,
mely egyszerű, s azért kecses.
Lágy, lenge fürt, bő öltözet:
e lusta báj százszorta szebb,
mint ravasz piperéd, hiszen
az szemre hat csak, szívre nem.

Szemplér Ferenc fordítása

ROBERT HERRICK

(1591-1674)

Kedveseinek elvesztéséről

Szép, törékeny kedvesem
hány hagyott itt hirtelen:
a gyönyörű Júlia,
Sapphó, szívem asszonya,
Anthea, a hű, szerény,
kinek bőre égi fény,
s Elektra, az édes, és
Myrrha, lant- és dalművész,
és Corinna: szellem
volt mennyei kelleme!
és Perilla: mindegyik
elment, - csak én vagyok itt,
hogy sirassam őket, és
azt, hogy minden sírba vész.

Szabó Lőrinc fordítása

A venyige

Azt álmodtam éjjel, hogy testem
átváltozott: szőlőtő lettem,
rügyet neveltem, lombot, szárat,
s beleptem velük Lúciámat,
indáimmal combját és pöttöm
lábát is átöleltem többször,
majd sok mohó, de lágy kacsommal
hátulját is magához fontam,
koszorúnak sok zöldessárga
fürtöt aggattam homlokára,
míg úgy állt mellettem a drága
lány, mint venyigék közt mezítlen,
fiatal, ittas bacchus isten.
Csavarodó indákkal közben
kezét-lábát is megkötöztem,
hogy zsákmányommá lett a rablány
minden testrésze: s mikor aztán
levéllel fedtem ama részét,
mit másnak nem mutat a szépség,
kirázott a gyors kéj, s egyszerre
nem voltam többé puha, szende,
jámbor venyige: sokat akaró
vesszöm felállt, mint a szőlőkaró.

Faludy György fordítása

ANDREW MARWELL

(1621-1678)

Vonakodó kedvesemhez

Ha sok időnk lenne e földtekén:
vonakodásod nem rühelném.
Töprengenék, hol töltssem el veled
a végtelen szerelmi éveket.
A Gangesz-parton, hol rubin terem,
jáznál te: én a ködös Humberen
szenvolgenék. Ha száz év elszaladt,
felkérnélek: add végre meg magad,
mire te addig húznád az időt,
míg megkeresztelkednek a zsidók.
Szerelmem folyton nőne, oly nagyon
lassan, mint egy világbirodalom.
Tíz évig lesném homlokod; tized
adnék, hogy feldicsérjem szép szemed,
mindegyik fehér mellednek huszat,
százezret annak, ami fennmaradt;
minden testrészednek egy korszakot
s az Újkort, ha szívedet megadod.
Ezt érdemelné, hölgyem, glóriád,
s hidd meg, szerelmem nem adná alább.
De folyton hallom, hogy hátam mögött
az Idő szárnyas fogata zörög,
s tekints előre: lábaink alatt
jön a jövő, az üres sivatag.
Márványkriptád mélyében elveszik
szépséged, s szépségeddel verseim
visszhangja is. És szüziességedet,
mit úgy féltettél, fűreg fűrja meg;
s a por elfekszik - ugyanaz a por -
erényeden meg bujaságomon.
A sír privat szállás, ahol kevés
alkalmat kínál a szeretkezés.
Ezért, míg az ifjúság s az öröm
harmat módjára csillog a bőrödön,
s készséges, vágó lelked, mint a láng
bukkan fel tested minden pórusán:
tekintsük egymást prédának, akár
két felgerjedt ragadozó madár,
hadd használjuk a percet, ahelyett,
hogy elkenődve lötyögjek veled;
hemperegjünk, míg édességed s vad
erőm egyetlen, görgő gombolyag,
aztán nyergeljünk és a kék lován
vágtazzunk be az élet kapuján,
s mivel megállítani az Időt
lehetetlen, kergessük mi meg őt.

Faludy György fordítása

WILLIAM BLAKE

(1757-1827)

Madárszerelem

„Hol a hazád, mondd, madár!
s este milyen tanya vár?
Milyen fészek, milyen lomb?
Oh te rétek dísze, mondd!”

„Áll egy szép fa társtalan:
ott búsulok egymagam.
Hajnal issza könnyemet,
este nem hoz örömet.”

„Én meg téged kívánlak,
kincse-hangja a nyárnak;
nappal erdőn kószálok,
éjszaka sirdogálok.”

„Énérettem sirdogálsz?
Engem kívánsz? Engem vársz?
Bánatomnak vége hát!
Óh szerelmes jóbarát!”

„Gyere hí csöpp lugasom,
zöld falomb közt, magoson.
Öröm szárnyán röplünk,
virág alatt megülünk.”

Babits Mihály fordítása

ROBERT BURNS

(1759-1796)

Korai még a konty nekem

Gyöngécske lány vagyok még,
ijeszt is fű-fa uram;
férfi ágyában engem
a hideg rázna, uram.

Korai még, korai még,
korai még a konty nekem,
korai még... bűn lenne ám,
ha elcsavarná a fejem.

Anyám varratta új ruhám,
templomba mék megáldani,
ha lefeküdnénk, jó uram,
hová lennének fodrai?

Régen elmúlt már Mindszent,
hosszú a téli éj, uram.
Hogy én egy ágyban önnel?
Jaj, nem merek, nem én, uram.

Süvít a szél és lombtalan,
tar ágakat csupál, uram;
de hogyha nyáron erre jár;
idősebb leszek már, uram.

Kormos István fordítása

John Andreson, szivem, John

John Anderson, szivem, John
kezdetben, valaha
hajad koromsötét volt
s a homlokod sima.
Ráncos ma homlokod, John,
hajad leng deresen,
de áldás ősz fejedre,
John Anderson, szivem.

John Anderson, szivem, John,
együtt vágunk a hegynek,
volt víg napunk elég, John,
szép emlék két öregnek.
Lefelé ballagunk már
kéz-kézben csöndesen,
s lent együtt pihenünk majd,
John Anderson, szivem.

Szabó Lőrinc fordítása

Falusi randevú

Van itt valaki? Ki kopog? -
Én vagyok, mondta Findlay.
Takarodj, senki nem hivott! -
Ugyan már, mondta Findlay.
Lopni indultál? Mit csinálsz? -
Megsúgom, mondta Findlay.
Valami rosszban sántikálsz. -
Nem rossz az, mondta Findlay.

Ha most kinyílna ez a zár -
Csak nyílna, mondta Findlay.
Nem alhatnék el újra már. -
Nem bizony, mondta Findlay.
Ha benn volnál, szobámban, itt -
Bár volnék, mondta Findlay.
Itt rostokolnál hajnalig. -
Hát hogyne, mondta Findlay.

Ha itt maradsz ma éjszaka -
Maradok, mondta Findlay.
Vigyázz, hogy épen juss haza! -
Vigyázok, mondta Findlay.
S bármi essék is idebenn -
Hadd essék, mondta Findlay.
Mindhalálig titok legyen -
Titok lesz, mondta Findlay.

Szabó Lőrinc fordítása

WILLIAM WORDSWORTH

(1770-1850)

Tünemény

Mikor először tűnt elém,
drága volt, mint egy tünemény,
kit azért küldött életem,
hogy egy perc dísze ő legyen.
Szeme mint alkony csillaga;
s az alkony hozzá a haja:
csak ennyi benne az, ami
nem májusi és hajnali.
Vidám kép, édes könnyűség:
meglep, megállít és kísért.

De többször látva: látomány
volt ő, és mégis földi lány.
Lépése szüzi és szabad.
Házias minden mozdulat.
Alakja nyájas, tiszta fény.
Nyomában emlék és remény
kelt: mivel ő sem állt a szív
mindennapi és primitív
éhei, kis búk, örömök,
csók, könny, mosoly, vágy, gáncs fölött.

Azóta híven nézem őt,
s lesem élete ütemét.
lelket lélegző drága lény:
útitárs a Halál felé.
Szilárd ész, gyengéd akarat,
szívós erő halk báj alatt.
Valódi asszony, jó s igaz,
intés, parancs, derű, vigasz.
Asszony, és mégis valami
fényt érzek, ami angyali...

Babits Mihály fordítása

THOMAS MOORE

(1779-1852)

A májusi hold

A májusi hold csupa láng ma, szívem,
lámpást visz a földi bogárka, szívem;
a bércek alatt
száz út csalogat,
mikor álom esőz a világra, szívem!
Ébredj, tündöklék az ég, gyönyöröm,
üdvünk sose volna elég, gyönyöröm,
s mert napja rövid
legjobb, ha kicsit
meglopjuk utána az éjt, gyönyöröm!

Már alszik a föld megigézve, szívem,
csak a Csillagász les az égre, szívem,
meg én, de nem int
oly fényt neki, mint
a te szép szemed isteni fénye, szívem.

Jöjj hát, míg nem kel a nap, gyönyöröm,
a Tudós szeme mást kutat, gyönyöröm,
s ha csövébe befog,
majd azt hiszi, hogy
te is ég szeme, csillaga vagy, gyönyöröm!

Szabó Lőrinc fordítása

GEORGE GORDON LORD BYRON

(1788-1824)

Inezhez

(a Chile Harold-ból)

Ne mosolyogj sötét szemembe;
hisz vissza nem mosolyoghatok:
ó adja ég, ne sírj sosem te,
ha könny nem enyhíti bajod.

Kérded, minő sötét talányok
marják e bús, ifju szivet?
Hiába - nyitját nem találok,
búmat te meg nem enyhited.

Nem gyűlölet, nem szerelem hajt,
nem bárgyú hírt esdeklek én,
hogy ócsárlom most a jelen bajt
s a kincseim mind elvetém:

de minden elfáraszt meg untat,
mit nézek, érzek, hallgatok.
A Szép se vigasz lomha búmnak;
szemed sugára is halott.

Ez az a szivós bú, mi zordul
üldözte a bolygó zsidót;
mely nézni sem mer a síron tul
s nem várhat addig semmi jót!

Elfutni vágyom enmagamtól!
Messzire vinném átkomat,
de sarkon űz egy vad kalandor,
a lét-üszök - a Gondolat.

Gyönyörben fürdik még a víg nép,
mit én eluntan hagytam el;
bár álmodozna lázba mindég,
s ne kelne a valóra fel!

Száz új vidéken kell törődnöm,
s bút látok a megjárt uton;
csak az vigasztal, hogy a földön
a legszörnyűbbet már tudom.

Mi ez? Ne kérdd, szánj meg, sugár lány,
ne bánts te, jobb, ha álmodol:
ne tépd le szívemről a lárvám,
alatta tátong a pokol.

A Waterloo-i csata előestéje (A Chile Harold-ból)

Vidámság zengte be az éjszakát -
szépség s nemesség éjét. Mulatott
a belgák székhelyén az ifjuság:
hős férfiak közt bájos angyalok.
Mindenki szíve lángra gyúlt legott
s minden szempár szerelemről beszélt,
a zene mámorítón harsogott -
lakodalomban vígad így a nép.
De csitt! Baljósan megkondul a messzeség.

Halottad-e? - Nem én. - Szél volt, ne félj,
vagy kocsi zörgött utcaköveken,
táncolj! Boldog s határtalan az éj,
gyönyör s ifjúság nem szunnyad sosem -
az órát űzi fergetegesen.
De hallga! Új dőrej hasít leget,
s mintha visszhangja kelne, hirtelen
véstjőslóbban szól s egyre közelebb.
Fegyverre, fel! Hisz ez csak ágyúszó lehet!

A bálterem ablakában borong
Braunschweig zord hercege, kit legelőbb
ért el az ünnepségen az a hang,
mellyel jövendölőn üzent a vég,
s bár mosolyogták érzékeny fülét:
ő bizton tudja, mit jelent e zaj,
csak vér olthatja bosszuja tüzét
apjáért, kit már szemfedő takar -
a harctérre rohant, el is esett hamar.

Mindenki lőt-fut már s fegyverre kap,
a búcsú könnye ég a szemeken,
fakóra vált egy pillanat alatt
minden bóktól-kigyúlt arcocska benn,
olyan nehéz elválni hirtelen!
Lehet: az élet szívükből kifoly,
ajkukon sóhaj többé nem terem,
s szemeznek-é vajon valamikor?
Varázsos éj után a reggel oly komor!

S nyeregbe pattannak a férfiak,
hömpölyögnek a lovak, csapatok,
a zörgő szekerek - s egy perc alatt
szabályosan felsorakoznak ott.
S a hang a távolban csak zúg, morog,
emitt ébresztő harci dob pereg,
hogyan talpra szökjön, ki elszunnyadott.
Fakóra rémül a civil tömeg:
Jön az ellenség! Jön! Bármikor itt lehet!

S a cameroni riadó rivall,
Albyn hegyei közül Lochiel
üzen a pirboch hangján, zeng a dal,
melyet a szászok sem feledtek el -
vad, sürgető hang! Sípba úgy lehel
a hegyvidéken levegőt a skót,
ahogy eláraszt emlékeivel
a hősi múlt most minden hegylakót -
Evan s Donald híre a legbátoritóbb.

Már az Ardenneken vonulnak át
s az erdő harmatcseppet könnyezik,
sírnak értük szív nélkül is a fák,
hisz a harcból nem tér meg mindegyik,
testüket - mire beesteledik -
földbe tapossák, mint ők a fűvet,
mely egyelőre alattuk virít,
de fölöttük zöldell ki majd, hideg
hant fojtja vakmerő, tüzes reményüket.

Délben még heccelődtek, este a
bálban szédítették a szépeket,
éjfélkor felharsant a kürt szava,
a reggel riadóra érkezett -
s nappal hadrendben állt már a sereg.
Viharfelhő jelent meg odafenn,
mely sűrű porral mindent belepett,
porukra is rápergett csöndesen.
Lovas, ló, ellenség, barát együtt pihen.

Baranyi Ferenc fordítása

PERCY BYSSHE SHELLEY

(1792-1822)

A szerelem filozófiája

Forrás folyóba ömlik,
folyó az óceánba;
az egeknek folyton özönlik
vegyülő suhogása;
magány sehol; isteni jel
s rend, hogy minden tünemény
keveredjék valamivel -
Mért ne veled én?

A hegy csókolva tör égbe,
habot hab ölel, szorít, átfog;
egymást ringatva, becézve
hajlonganak a virágok;
a földet a nap sugara,
a hold a tengereket:
minden csókol... - S te soha
engemet?

Szabó Lőrinc fordítása

Indián szerenád

Első álmom rólad volt,
első álmom elröpült.
Még az esti szél nyögött,
még az égen csillag ült.
Lábaimban lakik egy
szellem: az rejtélyesen
húzott, hozott, vezetett
ablakodhoz, édesem!

Csitt! A fekete folyón
illet és szél úgy alél,
mintha mákos álmokat
tépegetne ott az éj.
Apadoz a zokogás
a csalogány csöpp szivén,
mint ahogy a tieden
kell hogy elapadjak én.

Jaj, búvölj föl a füből!
Halk! Hullok! Ájulok!
Szórja csókkal szám-szemem
szerelmed, mint záporok!
Arcom fagyos és fehér,
szívem dobzörgése vad:
szorítsad szíved fölé,
talán ott majd megszakad...

Babits Mihály fordítása

JOHN KEATS

(1795-1821)

Csitt, csitt!

Csitt, csitt! Csöndbe tipegj, kedvesem az éjben!
Alszik az egész ház, de leselkedik rád,
édes Izabellám, a kopasz féltékeny,
hiába is húztad fejére a sipkát -
hiába siklasz úgy, mint hajnali tündér,
mely táncol a habon, ezüst vízgyűrűknél.
Csitt, csitt! Félve emeld könnyű lábaidat!
Egy nesz, vagy annyi se, s a kopasz fölriad.

A levél se rezzen, a patak se csobban -
csönd van, lecsukódik az éj álmos szeme,
cserebogár dünnyög, hallgatja álomban,
halálra bűvölve, halk éjjeli zene.
Az örökdő hold is eltűn szemem elül,
gúnyból-e, jóságból, felhőbe menekül,
nincs fáklya az éjbe, messze tűz se remeg,
édes Izabellám, csak ajkad és szemed.

Nyisd ki a kilincset! de az égre - halkan!
Meghalunk mindketten, ha megcsörrenik csak.
Végre! - s most ajkadat virágos ágyadban -
aludjon az öreg, szikrázzon a csillag,
mirólunk álmodik a szunnyadó rózsa,
tüzünktől bimbózik első kakasszóra.
Tojást költ a galamb, dala ideröppen,
míg csókolom ajkad vacogó gyönyörben.

Kosztolányi Dezső fordítása

Mikor elcsüggeszt

Mikor elcsüggeszt, hogy meghalhatok,
s nem gyűjti majd be termését agyam,
s nem őrzöm meg - mint csűrök ért magot -
feltornyozott könyvhalmokban magam;
s mikor eszembe villan, hogy a sors
varázskeze már nem soká segít
lefesteni nekem a csillagos
mennybolt regényes, nagy jelképeit;
s mikor felrémlik, hogy többé talán
nem látlak már, te illanó csoda,
s bűverejét nem sugározza rám
egy mondhatatlan érzés - akkor a
világ partján megállok s figyelem,
mint süllyed el a hírnév, szerelem.

Baranyi Ferenc fordítása

ELIZABETH BARRETT-BROWNING

(1806-1861)

Mondd újra

(a Portugál szonettek-ből)

Mondd újra s újra mondd és újra mondd,
hogy szeretsz! Bár az ismételt szavak
kakukknótához hasonlítanak,
emlékezz rá, hogy se mező, se domb
nincs kakukknóta nélkül, ha a lomb
újul tavasszal s kizöldül a mag.
Egyszeri szó, mint szellem hangja, vak
sötétben zeng el és kétség borong
nyomában. Ismételd...szeretsz... Ki fél,
hogy a rét túl sok virággal veres
s az ég túl sok csillaggal ékszeres?
Mondd, szeretsz, szeretsz... Hangod úgy zenél
mint ezüst csengő, újrázva... Beszélj:
de ne feledd, hogy némán is szeress...

Babits Mihály fordítása

Rád gondolok!

(a Portugál szonettek-ből)

Rád gondolok! - Úgy indázlak közül
gondolattal, mint vadszőlő a fát:
nagy levelek, s a szem semmit se lát
a zöldön túl, amely a törzsre ül.
De értsd meg, pálmám: vágyam nem hevül
gondolatért - a szebb valót magát
kívánom: Téged! Jössze-, jössze-hát
hozzám, de tüstént?! Mezítelenül
álljon derekad, s minden ágadat
zúgasd, erős fa, s lombos köteled
szaggasd el s dobd a földre, mert e vad
örömben: - látlak, hallak s új leget
kortyol tudóm friss árnyékok alatt! -
nem gondolok Rád - itt vagyok veled.

Kardos László fordítása

ROBERT BROWNING

(1812-1889)

Az elveszett kedves

Nos, vége! s bármily fájó íz is,
úgy fáj-e, mint hivém?
Ejh! jójszakát cseveg a csíz is
már a tornác ivén!

A szőlők ifjú rügye pelyhes,
így láttam én ma még,
de holnap mind pattanva kelyhes
- s lásd, minden szín kiég...

Drágám, hát ránk is ily sors vár! - óh
nyúljak kezed után?
S barát legyek? csak barát már? - jó!
de annak is jut ám

egy nézés, ében fénnel villanó! -
Szivem hadd őrzi görcsösen -
s hangod, mely ujjong: hulljon még a hó! -
lelkemből nem múl sohasem!

De szóm nem lesz hőbb, mint illik s szokás,
csak tán csöppnyit puhább,
s csak úgy fogom kezed, mint bárki más,
csak tán picinyt tovább...

Tóth Árpád fordítása

DANTE GABRIEL ROSSETTI

(1828-1882)

Fényvillanás

(Az Élet háza című ciklusból)

Már jártam itt, igen!
Mikor is volt? Ki tudja már!
Ott künn a fű nem idegen,
s az illatár,
a sóhajtás, a part sok fénye sem.

Enyém voltál. Igen.
Vajon mikor is lehetett?
Egy fecske röppent odafenn,
fordult fejed,
fátylad lehullt - de rég volt, Istenem!

Így volt? S így lesz? Igen?
Legyőzve évek távolát
visszatalál a szerelem
a gyászon át?
Jön még nap s éj, amely gyönyört terem?

Baranyi Ferenc fordítása

CHRISTINA GEORGINA ROSSETTI

(1830-1894)

Emlékezz

Emlékezz rám, ha tőled messze-messze
a hallgatag országba érkezem,
s nem foghatod meg többet a kezem,
és nem fordulhatok el tévedezve.
Emlékezz rám, ha majd magad leszesz te,
s nem szólsz jövőnkről, úgy, mint rendesen:
csak emlékezz és értsd meg, kedvesem,
késő tanács, imádság, minden eszme.
De ha felejtesz, s aztán valahogy
emlékezel reám, ne búslakodj,
mert hogyha Éj s Romlás a szenvedélyt
nem ölte meg, mely hajdan bennem élt,
százszorta jobb, hogy mosolyogj s felejts,
semmint emlékezz és egy könnyet ejts.

Kosztolányi Dezső fordítása

ALGERNON CHARLES SWINBURNE

(1837-1909)

Tenger és alkonyég között

Tenger és alkonyég között
a szerelem hozzámszökött.
Örömré bú jött, napra éj,
a hosszú vágyra kurta kéj,
s óh, szerelem, reád mi jött
tenger és tengerpart között!

Tenger és kikötő között
az édesből keserű lett,
a vágyból könny, a könnyből láng,
holt kéjből új vágy, új fulánk:
s a szerelem így font-kötött
a tenger és homok között.

Tenger és napnyugat között
egy órát köztünk font-kötött,
de már suhant is, fürge láb,
a tegnapok után tovább
az arany vízen; jött s szökött
tenger és tengerhab között.

S tenger fölött és part alatt
minden vágy meghalt, elszunnyadt.
Az első csillag látta, míg
kettőnk egy lett; a második
csak engem látott magamat,
tenger fölött és part alatt...

Babits Mihály fordítása

THOMAS HARDY

(1840-1928)

A férfi temetésén

Viszik nyugodni - csöndesen
vonúl a gyászmenet vele;
én hátul megyek, idegen;
ők, család, s én, a kedvese.

Az én ruhám élénk maradt,
övékén éjsötét a szín;
de szemük könnyet nem mutat,
s engem tűzként emészt a kín!

Szabó Lőrinc fordítása

OSCAR WILDE

(1854-1900)

Madonna mia

Liliom-lány, e földre nem való,
lány barna haj takarja el fülét,
szemében könnyektől fakóbb a kék,
akár eső-függöny mögött a tó.

Vágy bélyege arcán nem látható,
bezárja - csóktól tartva - ajkait,
nyaka galamb-fehérséggel vakít,
ere: márvány-mezőn bíborfolyó.

Bár magasztalja egyre őt a szám:
lábát se merném megcsókolni én -
beföd szárnyával súlyos áhitat,

mint Dantét, Beatrice oldalán,
az égő Oroszlán szügye alatt
a Hetes Kristály Arany Lépcsajén.

Baranyi Ferenc fordítása

WILLIAM BUTLER YEATS

(1865-1939)

Ha ősz leszel s öreg

Ha ősz leszel s öreg, s lehúz az álom,
s a tűznél bóbiskolsz, vedd le e könyvet,
lapozgasd, álmodozz csak régi, könnyed
pillantásodról: visszfény volt az árnyon.

Hányan szerették jó kedved sugárát,
s imádták hű vagy hamis szerelemmel,
de én zarándok lelkedet szerettem
és változó arcod szomorúságát.

S az izzó kandalló-rácshoz hajolva,
suttogd, kicsit fájón: hogy elszökött
a Szerelem, suhan a hegy fölött,
s elrejtí arcát fátylas csillagokba.

Csillag Tibor fordítása

THOMAS STEARNS ELIOT

(1888-1965)

A könnyező lány szobrához

Csak állj a lépcső legfelső kövére -
hajolj a kert urnáira -
hajadat fesse a napkelte vére -
öleld magadhoz csokrodat halk döbbenettel -
vágd földhöz, és szikrázzon a
szemed szökevény szerelemmel:
hajadat fesse a napkelte vére.

Bár ilyen könnyen hagytad volna el,
bár ilyen könnyen hagyott volna el,
ilyem emberi-tisztán,
mint lelked száll ki a fonnyadt tetemből,
ha többé nem emel föl.

Hiszen találnék
kibúvót, egyedi fényt, mint a villám,
valami mindkettőnknek jó megoldást,
hamis mosolyt, ha már a hűséget kioltják.

És elfordult a lány, de őszi szélben
képzeletemet tűnt napokba rántja,
napokba s tűnt pillanatokba:
haja vállára hull, kezében lilium van,
s elrévedek: hogy ölelt annyi éjjel!
Póz és gesztus rémlik fel elmosódva.
Ma is megráz az emlékezet álma
zavart éjfélkor s déli Nap-mosolyban.

Csillag Tibor fordítása

WYSTAN HUGH AUDEN

(1907-1973)

Kedves, tedd alvó fejed

Kedves, tedd alvó fejed
Hűtlen, halandó szívemre;
Kör és láz elperzseli
Sok merengő gyermekarc
Saját báját. És a sír
Gyermek-múlást bizonyít.
Mégis - hajnalig simulj
Élő lényeddel reám:
Földi, vétkes vagy, - de lám,
Nekem hibátlan remek.

Test és lélek végtelen:
Két szerelmesnek, ki hitvány
Aléltágban nyúlik el
Fönt a szent varázshegyen,
Vénusz ad nagy látomást:
Világ-nagy gyönyört s reményt;
Míg az elvont mélybe tett
Pillantás felkölti néha
Kő és jég közt az aszkéta
Vad, érzéki mámorát.

Hűség, biztonság kiszáll,
Hogyha már éjfélre kong,
Mint a harang halkul el,
S kényes úrfiak henyén,
Fontoskodva esküdznek:
Mindent magam fizetek,
Bármit mond a szörnyű kártya.
Ám ma éjjeltől egyetlen
Gondolat vagy suttogás,
Sem egy csók már el ne vesszen!

Szépség, álm, éj kimúl; -
Hadd: a hajnal lágy szele
Álmodó fejed körül
Legyen oly nap hírnöke,
Mely szemet-szívet vidít,
Érd be hát a földi léttel!
Kínok csúcsán is legyél
Váratlan erőktől edzett,
Bántalom éjét virraszd át
Örök földi szerelemben!

Franyó Zoltán fordítása